

Utbildningsdepartementet

**Remiss av promemorian Avveckling av studiestartsstödet
U2025/00711**

Sammanfattning

Region Gotland har av Utbildningsdepartementet utsetts till remissinstans för att lämna yttrande över remiss avseende promemorian Avveckling av studiestartsstödet, UU 2025/00711.

Syftet med studiestartsstödet är att öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

När stödet infördes uttalade regeringen att en person som har en gymnasieexamen endast i undantagsfall bör kunna komma i fråga för stödet och att stöd inte bör kunna lämnas till en person som har en utbildning på eftergymnasial nivå.

De brister och svårigheter som framkommit i promemorian stämmer väl överens med Region Gotlands synpunkter och erfarenheter och har inte några invändningar mot att studiestartsstödet avvecklas.

För yttrandet ansvarar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inom Region Gotland. Kommentarererna i yttrandet är sammanställda utifrån utvalda delar av remissen.

Yttrande

Studiestartsstödet har inte nått avsedd målgrupp enligt Riksrevisionen

Det finns tydliga indikationer på att stödet inte går till avsedd målgrupp. Riksrevisionen har i en granskningsrapport (RiR 2024:3) bland annat analyserat de cirka 10 500 individer som skrivits ut från

Arbetsförmedlingen med studier som angiven orsak och som någon gång tagit emot studiestartsstödet under 2017–2022.

Riksrevisionen har funnit att omkring hälften av dem hade en färdigställd gymnasieutbildning sedan tidigare och att närmare 30 procent dessutom hade en eftergymnasial utbildning.

Studiestartsstödet går alltså i stor utsträckning till fel målgrupp vilket innebär att det sker omfattande felaktiga utbetalningar av stödet.

Studiestartsstödet på Gotland

Studiestartsstödet har handlagts av studie- och yrkesvägledare vid Vuxenutbildningen Region Gotland.

I de allra flesta fall har Region Gotland bedömt att det är de elever som saknar gymnasiekompetens som är de som fått ansöka om stödet. I något enstaka fall så har Region Gotland lämnat in en ansökan för elever som slutfört en gymnasieutbildning, aldrig för någon som slutfört en svensk eftergymnasial utbildning.

I de fall som de med gymnasieutbildning har kommit i fråga har det varit personer som varit arbetslösa en längre tid och som velat läsa en yrkesutbildning som skulle kunna stärka dennes ställning på arbetsmarknaden och att denne person inte har haft möjlighet att låna pengar för sina studier.

Då budgeten för studiestartsstödet varit begränsad och fluktuerat över åren har inte alltid medel inte räckt till för den som kanske är i störst behov. Det har därmed inte varit ett helt rättvist system. Det som varit positivt är att bidraget i många fall varit det som gjort att en individ vågat att börja studera.

Alternativ för målgruppen

Region Gotland upplever att Arbetsförmedlingen erbjuder fler personer aktivitetsstöd för studier än tidigare vilket Region Gotland anser kan vara en mer rättssäker process än studiestartsstödet. Arbetsförmedlingen kan ha en bättre kontroll över hur lång tid en person varit arbetslös och bedöma personens behov av utbildning för att denne ska komma in på arbetsmarknaden.

Region Gotland ställer sig positiv till promemorians förslag om avveckling av studiestartsstödet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Rolf Öström
Ordförande Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör